

Ахмет Байтұрсынов атындағы
Қостанай мемлекеттік университеті

**КӨПСАЛАЛЫ
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ**

**МНОГОПРОФИЛЬНЫЙ
НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ**

**Желтоқсан (декабрь)
№4(20) 2013**

МАЗМҰНЫ – СОДЕРЖАНИЕ

ВЕТЕРИНАРИЯ

ГЕРШУН В.И. * КРАВЧЕНКО А.В.	ЖИЗНЕСПОСОБНОСТЬ ЛИСТЕРИЙ В ЗАМЕНИТЕЛЕ ОБЕЗЖИРЕННОГО МОЛОКА.....	3
СЕКСЕНБАЕВА Д.А. АУБАКИРОВ М.Ж. ЧЕРНЫШОВА Е.Н.	АНАЛИЗ РАСПРОСТРАНЕННОСТИ И ВРЕДНОСНОГО ЗНАЧЕНИЯ ДВУКРЫЛЫХ КРОВОСОСУЩИХ НАСЕКОМЫХ НА ТЕРРИТОРИИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	9
ГЕРШУН В.И. ПЕТРЕНКО Е.Е.	АНАЛИЗ РЕЗУЛЬТАТОВ МОНИТОРИНГА ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНОГО РЕЖИМА ДОЕНИЯ КОРОВ В ХОЗЯЙСТВАХ КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ.....	13
ЧЕРНЫШОВА Е.Н. АУБАКИРОВ М.Ж. СЕКСЕНБАЕВА Д.А.	О РЕЗУЛЬТАТАХ МОНИТОРИНГА ИНСЕКТОАКАРИЦИДНЫХ ПРЕПАРАТОВ В ВЕТЕРИНАРНОЙ СЕТИ Г. КОСТАНАЙ.....	16
АЛИХАНОВ К.Д.	ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ ПРИ ОТРАВЛЕНИИ БЕЛЫХ КРЫС ДИОКСИНОМ.....	20

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

КУШНИР В.Г. БЕНЮХ О.А. БЕКМУХАМБЕТОВА Ж.К	ҚОРА – ҚОПСАЛАРДЫ КӨҢНЕН ТАЗАРТУҒА АРНАЛҒАН.....	24
КИКЕБАЕВ Н.А. БЕЙШОВА И. С. ҚОЖМУХАМЕТОВА А.С. ЕСМАҒАМБЕТОВА Э.Т	АСЫЛ ТҰҚЫМДЫ ЖЫЛҚЫЛАРДЫҢ АТА-ТЕГІНІҢ ДҰРЫСТЫҒЫН БАҚЫЛАУДА ДНҚ МИКРОСАТЕЛЛИТТЕРІНІҢ МАРКЕРЛЕРІН ҚОЛДАНУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ.....	27
РАХМАНОВ С.С. БЕЙШОВА И. С. АУБАКИРОВ М.Ж. ҚАЗЫМБЕКОВА Т.Б	ДНҚ МИКРОСАТЕЛЛИТТЕРІН МОЛЕКУЛЯРЛЫ-ГЕНЕТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДЕ ЖӘНЕ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҚ БИОЛОГИЯСЫНДА ҚОЛДАНУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ.....	33
ИСКАКОВА Г.К. ГАВРЮШЕНКО Т.Н.	ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛЬНЯНОЙ МУКИ В ПРОИЗВОДСТВЕ ХЛЕБА.....	38
КИКЕБАЕВ Н.А. БЕЙШОВА И.С. КОЖМУХАМЕТОВА А.С. ЕСМАҒАМБЕТОВА Э.Т.	ГЕНЕТИЧЕСКАЯ РАЗНОВИДНОСТЬ ОСНОВНЫХ ЛИНИЙ КОСТАНАЙСКОЙ ПОРОДЫ ЛОШАДЕЙ ПО 17 ЛОКУСАМ МИКРОСАТЕЛЛИТОВ ДНК	43
РАХМАНОВ С.С. БЕЙШОВА И. С. АУБАКИРОВ М.Ж. ҚАЗЫМБЕКОВАТ.Б.	ЖЫЛҚЫЛАРДЫҢ ГЕНЕТИКАЛЫҚ ГЕТЕРОГЕНДІЛІГІН БАҒАЛАУДА ГЕНОМНЫҢ МИКРОСАТЕЛЛИТТИ ЛОКУСТАРЫНЫҢ ПОЛИМОРФИЗМІН ҚОЛДАНУ	49
БЛИСОВ Т.М. ИСМАИЛОВА Д.К.	ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПАРАМЕТРЫ СБАЛАНСИРОВАННОСТИ СТРУКТУРЫ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ В СТЕПНОЙ ЗОНЕ КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ (НА ПРИМЕРЕ АУЛИЕКОВСКОГО РАЙОНА)	54
БЛИСОВ Т.М. ИСМАИЛОВА Д.К.	ЗЕМЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ, ИХ СТРУКТУРА, ИСПОЛЬЗОВАНИЕ И СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ	59
ГАВРИЛОВ Н.В.* КАБДУШЕВА А.С. КАБДУШЕВ Д.О.	ШНЕКОВЫЙ ЭКСТРУДЕР	65

УСТРОЙСТВО ДЛЯ УДАЛЕНИЯ НАВОЗА ИЗ ПОМЕЩЕНИЙ

Кушнир В.Г. - д.т.н., профессор, Костанайский государственный университет им. А. Байтурсынова

Бенюх О.А. - к.т.н., доцент, Костанайский государственный университет им. А. Байтурсынова

Бекмухамбетова Ж.К. - ст. преподаватель, Костанайский государственный университет им. А. Байтурсынова

Животноводство является важной отраслью сельского хозяйства, дающей более половины его валовой продукции. Мясо, молоко, яйца представляют основные продукты питания населения и являются главными источниками поставки незаменимого белка. Без них невозможно обеспечить высокий уровень питания. Животноводство дает ценные виды сырья для промышленности: шерсть, кожу, смушки и т.п. Развитие животноводческих отраслей позволяет эффективно использовать в сельском хозяйстве трудовые и материальные ресурсы в течение года. В отраслях животноводства потребляются отходы растениеводства, создаются ценные органические удобрения - навоз и навозная жижа. Удельный вес продукции животноводства составляет в последние годы около 45% валовой продукции сельского хозяйства. Развитие животноводства в значительной степени определяет полноценность питания населения и подъем материального благосостояния трудящихся. От условий содержания и гигиены животных, напрямую зависит их продуктивность. Технологическая операция очистки животноводческих помещений от навоза имеет немаловажное значение. Удаление навоза необходимо производить регулярно и качественно. Для этого требуются эффективные и высокопроизводительные машины. Интенсификация и специализация производства позволит перейти к новым, более совершенным формам ведения животноводства, полной механизации и электрификации производственных процессов, прогрессивным приемам организации труда, внедрению рациональных методов содержания и кормления животных на базе новой техники и технологии производства.

Ключевые слова: животноводство, навоз, удаление навоза, навозоуборочные машины, рабочий орган, производительность, технологический процесс.

Мал шаруашылық фермаларын кешенді механизациялауда көнді шығару технологиялық процессі маңызды орын алады. Көнді шығару машиналарының өнімділігін арттыру мақсатында жасалады. Берілген мәселе КСРО-да XX ғасырларда көң дамып, ғылыми зерттеулер бастамасын алды.

Ұсынылған машина мал шаруашылық және құс шаруашылықтарының қора – қопсаларынан сұйық және жартылай сұйық, саңғырық шығарып және артуға арналған құрылғыға жатады. Сұйық және жартылай сұйық көң шығаратын құрылғы қабырғалары өз ара кезектесіп орналасқан антифриз материалы мен бетоннан бойлық тілімдермен жасалған бойлық және көлденең көң шығару каналдарынан жасалған үш бұрыш ішіне орналасқан, үсті тормен жабылған тасымалдағыш жұмысшы мүшесінен тұрады. Жұмысшы мүше икемді цилиндрлік винт тәріздес жасалып, бос бір ұшы каналдың басында, жетегі өнімді түсіретін жағына орналасады. Антифриз материалынан жасалған тілімдер көң каналын бойлап жұмысшы мүшемен жанасатын сызықтық бойына орналасқан, ал жетек білігі шашырауды тойтарғыш қалқаншасы арқылы өтеді [1].

Мұндай құрылғының көнді шығару өнімділігі жоғары емес, себебі икемді цилиндрлік винт тәріздес жұмысшы мүшеге сұйық және жартылай сұйық көң және саңғырық шығару кезінде тұрақсыз жүктемелер әсер етеді. Икемді цилиндрлік винттер мен көңдік каналдардың параметрлері оның ұзындығы бойынша тұрақты бол-

ғандықтан көң каналдар бойымен жылжыған кезде каналдың бірлік ұзындығына келетін меншікті көлем өседі. Бұл каналдардың шамадан тыс толып көңнің тордан шығып кетуіне, яғни көңнің жылжуына кедергі және үдеріс энергия сиымдылығы артады. Сонымен қоса көңнің құрамындағы қатты бөлшектердің жұмысшы мүше мен каналдың қабырғасының арасына тұрып қалу мүмкіндігі артады. Соңғы жағдайда бос ұшының айналу күші көп есе артқандықтан икемді цилиндрлік винттің осі өзінің бастапқы қалпынан ауытқиды. Бұл икемді цилиндрлік винттің бос ұшының солқылдап торға соғылып жануарларға қатты әсер етіп, олардың өнімділігін азайтып, ауруға соқтыруы мүмкін.

Осыны ескере отырып сұйық және жартылай сұйық көң мен саңғырықтарды шығарудың өнімділігін арттыратын, сонымен қатар малға көрсетілетін кері әсерлерді және энергия сиымдылықты төмендететін міндет пайда болды.

Бұл міндет қабырғалары өз ара кезектесіп орналасқан антифриз материал мен бетоннан бойлық тілімдермен жасалған бойлық және көлденең көң шығару каналдарынан жасалған үш бұрыш ішіне орналасқан, үсті тормен жабылған тасымалдағыш жұмысшы мүшесі бар сұйық және жартылай сұйық көң шығаратын құрылғымен шешіледі. Жұмысшы мүше икемді цилиндрлік винт тәріздес жасалып, бос бір ұшы каналдың басында, жетегі өнімді түсіретін жағына орналасады. Антифриз материалынан жасалған тілімдер көң каналын бойлап жұмысшы мүшемен